

Appendix D:

CONTWOYTO LAKE REMEDIATION PROJECT

EXECUTIVE SUMMARY (INUINNAQTUN)

ILAINNAA 2

KAVAMALIQINIRNUT NAILIYAUHIMAYUQ

ES1 HIVUNIQHUUT

Una imaup laisiata turaqtauhimagaluaqtuq ukunani Nunavunmi Imaliriyiit (NWB) ihuaqhautikhanut havaangit uvani Tahiryuarmi hilatigut qauyiharviugaluq kiuhimayuq iluani Ilainnaa B mi, Ilaliutaa 1 mi, kiugiaqaqhuni turaarutikhanut ukunani ukiunguraangat unipkaangit. Una titiraq ihumagiyaavluni tamatkiumanahuaqhugit laisiatigut kiudjuhikhait ikayuutauvluni NWB nit nutaannguqtiriangani ilitquhikhait ihuaqhainirnut havaariyakhait uvani Tahiryuarmi hilatigut qauyiharviugaluq.

Una kavamaliqinirnut nailiyauhimagangit titiraqhimayuq Inuinnaqtun ilaliutitut uvani titiqqainit Ilaliutaani A mi.

ES2 Nayugaat

Hilatigut qauyiharviat nayurviqaraluaqtut uvani tunngana uataani haniraa uvani qikiqtami atiqanngittuni avvautihimannngittuni inianit tunnganiittuni Tahiryuarmit iluani Kitikmeot Nunanganit Nunavunmit. Hamna nayugaat 330 km hivuraani kivataaniittuni Kugluktuk, Nunavunmi; 400 km tunngana kivataaniittuni Yellowknife, Nunatsiarmit (takulugu Naunaitkutaa 1, ilaliutauhimayuq iluani Iluliutaani A), unalu 50 km ungahingnia hivunngani kivataanit haffumani Lupin uyaraqtarvik nayugaanit (takulugu Naunaitkutaa 2 mi).

ES3 IMAUP LAISIATA TITIQQANGIT

Imaup Laisiata #1BR-CLR1419, Tukiliutaa B titirariiqhimayuq ukunani Nunavunmi Imaliriyiit (NWB) ukunani Inuliririrnut Ukiuqtaqtumi Pivalliyunit Kanatami (AANDC) Qiqaiyaluarvia 16, 2014 mi. Una laisiat piyunnautingit atuqtakhaat imatqiktumik imait Tahiryuarmit naahimagangit 15 m³ ublunganit. Hamna laisiat nutqarutaata Qiqaiyaluarvia 15, 2019. Una laisia kiugialik aallatqiiknit kiuvikhait haffuminngatut nipiliuqtakhait amihunit imatqiktunik kititiqhimayangit, malikhugit amiqhaivlutik havaangit, iluliutivakhugit ukiungagut unipkaarunmik.

Hamna amihuuyut imatqiktut kititiqtauvlutik Tahiryuarmit 2014 mi ilagivlugit ihuaqhaivlutik aulapkaihimayangit hilatigut qauyiharviugaluaqtuq 1500 liitastigut imaqaqhuni (1.5 m³).

Imap laisiata ilaliutauhimayuq uvani Iluliutimi B mi.

ES4 Ikaakkut Havaangit

Hamna Tahiryuam hilatigut qauyiharvia mikiyumik nayurvigigaluqqaqtangit hanaqqaqhimayangit ukuninnga Pacific Western Airlines (PWA) Duulaigaluamit anguyaqtiigaluat (DEW) Nayugaat humiliqaak 1956 miqaak. PWA aulavigigaluangit nayugaanit nutqaqhutik 1978 mi, Agyaqhivik Kanata (TC) Ijittuqhiivlutik nayugaat aullaqtilihaaqhimagaluqhuni turaarutikhait nahittautikhaqarvingnillu. Qakugunngurmat, TC ikhinnainnaqhuniuk nayurvikhaat aullaqtilihaaqhutik inuqanngittulingnit nalariangit (NDB) tingmiakkut nahittarvik uvani hanilruani Echo Bay Uyaraqtarviit –Lupin Nayugaanit. Uvani 1984 mi, Coppermine Annguhiiqiyiit Timingat (HTO) amiqhaivlutik nayugaanit iglungit igluqpaqarviliqhugit.

Uvani 1990 miliqaak, Inuliriyiit Nunaqqaqhimayut Pivalliyut (DIAND) havakhimagaluqhugit ihivriurlunilu haffumani nayugaanit. Una DIAND unipkaaliuqhimayangit niplautihimayangit hamna nayugaat ihuittumik qanurilingahimavlugit halummaqhirianganit kiugiaqaraluqhuni. Ilagivluniuk Ilainnaa I unalu II Avatilirinut Nayugaat Ihivriuqtangit (ESA) takukhauhimayangit auyami 2010 mi ukunani WESA Inc. (WESA). Una Ilainnaa III ESA unalu Ingilraarnittailiqiniq Aktuqtaunianut Ihivriuqtangit iniqhimayangit auyami 2012 mi ukunani SENES nik unalu Golder Associates nit (Golders), naammakpiaqtumik. Tahapkuat titiqqait, ukuninngalu nunaqatigiiktut katimagaluqutut Kugluktukmi uvani Ubluqtuhinia 2013 mi, taimaa tunngavigivlugit Ihuaqhainirnut Huliyaunianut Upalungaiyautikhanut (RAP) unalu ihuaqhainirnut hulidjuhanit.

Hamna ihuaqhainirnut havaangit aullaqtilihaaqhimayangit ingilrarvlutik ingniqutilingnit ihuaqutikhainillu Qitiqqautiyumi 2014 mi. Ingilrarnirnut ilaliutangit tingmivlutik Yellowknife mit mittaqhutik Lupin uyaraqtarvianit qakugunnguqtumi ukiumi apqutaanit ikaarutigaluangit hilatigut qauyiharvigaluangit qikiqtamut. Auyami havakhutik havaktauvaktut uvani Taaqhivalirvia Niqiliqivngmilu. Hamna NWB ihivriuttiaqhugit havaktauvagaat Taaqhivalirvia 16, 2014 mi.

Hamna ihuaqhainirnut havaariyangit havaktaugialik nutqaqhimayauyuq Qitiqqautiyumi 2015 mi. Tadjja, haliqtauhiyaningit Yellowknife mut tamaat ingilrutait, ihuaqutikhait, iqqakuutillu havaktauyukhat taikani. Haluqhiyaningit upalungaiyauvluni havaktaulutik haffumani 500 m ukiumi apqutikkut havaktauhimayut upalungaiyariiqtangit ukiumi apqutikkut Yellowknife mit nutqarlutik uvani Lupin uyaraqtarvik nayugaanit.

ES5 IHUAQHAUTIKHANUT HAVAANGIT TAMATKIUMAYANGIT

Hamna ihuaqhautikhat havaariyangit uvani 2014 mi ilaliutauhimayangit titiraqhimayut:

- Hivuuranagtut tamayangit nailihimayangit, kititiqhimayangit, ahivaiyaqhimayangit puuqtuihimayangillu ahinit nayugaannit
- Hiqumittiyangit hitamat iglunit
- Ahiruqhimayut kititirniq, atauttimuugtangit, puuqtuiyangillu ahinut agyaqtaugiami
- Hauhimayangit puuqtuiyangillu havigaliit aktuqhimayauyunit nunait
- Hauhimayangit uvani nayuqhimayangillu amiqhaittiaqtangit haffuminngat kaasiliit iluliqaqtumik (PHC)-aktuqtauhimayut nunait
- Himmauhiqtangit tununnganit ihuaqhaiffaaqhugillu hauhimayangit inikhaanit utiqtarahuaqhugit ilitquhiraluangit tamaa nayugaanit

Hamna amihuuningit haffuminngat 2014 mi ukuninngat ihuaqhautikhangit havaangit hapkuannguuvlutik:

- 2100 m³ ukuninngat PHC-aktuqtauhimayut nunait hauhimayangit ihuaqhaqtauvlutik
- 84 m³ ukuninngat havigaliit-aktuqtauhimayut nunait hauhimayauyut unalu upalungaiqtauvlutik agyaqtaugiami ahinut nunamut
- 13.5 m ukuninngat hivuuranagtut ilaliutauhimayut unalu upalungaiqtauyut agyaqtaugiami ahinut nunamut
- 123 m³ ukuninngat hivuuranaittumik ahiquutingit unalu unguvaqtauyut iqqakuut upalungaiqtauvlutik agyaqtauvlutik ahinut nunamut
- 253 utuqqait qattaryuit katitiqtauvlutik agyaqtauvlutik ahinut nunamut uuminngat amiakkungit 114 utuqqait qattaryuit iliurailvutik kititiqhugit upalungaiyaqhugit agyaqtaugiami ahinut nunamut.

Hamna haliqhimayangit, atautimiittut, puuqtuihimayangillu iqqakuut nayugaaniittut ihuaqhariiqlhimayuq uvani qikiqtamiinngittuni uvani Qitiqqautiyumi 2015 mi uvani ikaarningit havaktunit.